

Warszawa, 8. 05. 2022 r.

dr hab. Tytus Wojnowicz

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie
Sztuki muzyczne

Zleceniodawca recenzji:

Rada do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne
Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pana mgr. Kazimierza Dawidka składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego w studio na nośniku elektronicznym oraz jego opisu pt.: *„Artyzm i indywidualizm wirtuozerii obojowej na przykładzie wybranej salonowej literatury instrumentalnej na obój i fortepian w epoce romantyzmu”*, stanowiących łącznie rozprawę pod wspomnianym tytułem zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789, z późn. zm.)

Promotorem pracy doktorskiej jest profesor Marek Mleczko.

Dzieło artystyczne obejmuje prezentację następujących utworów:

- 1) J.W Kalliwoda -Marceau de salon Op. 228
- 2) A Pasculli - Le api
- 3) A . Pasculli - Concerto sopra motivi dell'opera "La favorita" di Donizetti
- 4) C. Saint-Saens - Sonata na obój i fortepian Op.166

Wykonawcy: Kazimierz Dawidek - obój i Łukasz Dębski - fortepian

Dzieło artystyczne zrealizowane zostało w warunkach studyjnych na zadowalającym poziomie wykonawczym. Doktorant wykazał się dużą sprawnością techniczną. Utwory A. Pascullego wymagają zaawansowanej techniki kontroli oddechu i koordynacji językowo-palcowej, którą niewątpliwie wykazał się pan Dawidek. Uwypuklił element wirtuozowski we wspomnianych wyżej utworach co jest zgodne z ich charakterem i założeniem estetycznym kompozytorów.

Program artystyczny wybrany do prezentacji jest z pewnością ambitny i różnorodny. Należy podkreślić dobrą współpracę i zrozumienie artystyczne wykonawców.

Opis rozprawy doktorskiej jest przygotowany na wysokim poziomie merytorycznym i graficznym a konspekt pracy przedstawia się następująco:

CZĘŚĆ I: Artyzm a muzyka salonowa – rozwój wirtuozerii – literatura i kompozytorzy obojowi

1. Artyzm a muzyka salonowa

- Salon muzyczny
- Definicja artyzmu
- Niedoceniany aspekt artyzmu w muzyce salonowej
- Maestria kompozytorska w muzyce salonowej
- Metafizyka w muzyce salonowej

2. Historyczny zarys muzyki dworskiej od średniowiecza do salonów w XVIII i XIX w.

- Muzyka w średniowieczu - między kościołem a szlachcią
- Początki koncertu cywilnego w XVI wieku
- Początek publicznych koncertów
- Rozwój wydarzeń na kontynencie
- Rozszerzenie życia koncertowego w XVIII wieku
- Pierwsze kluby koncertowe
- Pierwsze sale koncertowe
- Rozwój w XIX wieku
- Koncert solisty (koncert wirtuozowski)
- Koncert kameralny

3. Heterogeniczny świat muzyki salonowej i jej treści a rozwój wirtuozerii w XIX w.

- Wpływ gustu publiczności na rozwój wirtuozerii i powstawanie nowych gatunków muzycznych
- Utwór charakterystyczny
- Ocena wartości wirtuozowskich w muzyce salonowej

4. Osobowość artysty wirtuoza oraz jego oddziaływanie na publiczność

- Komunikacja między wykonawcą a publicznością
- Wyzwolenie artystów z roli poddanych do super-gwiazd muzycznych
- Finanse Mozarta
- Czy Mozart zostałby Mozartem?
- Ludwig Van Beethoven
- Niccolò Paganini
- Wirtuozi w epoce muzyki salonowej – inne instrumenty – przykłady

5. Z Olimpu do Wersalu - Tradycja koncertowa oboju

- Krótka historia oboju
- Liryczna specyfika oboju
- Rozwój wirtuozerii obojowej
- Ludwig August Lebrun – pierwszy wolny solista

6. Antonio Pasculli, zwany „Paganinim oboju”.

- Życiorys
- Kompozycje Antonio Pascullego
- Technika Pascullego

7. Geneza muzyki Pascullego w kontekście epoki

- Motywy operowe koncertów Pascallego
 - Koncert „LA FAVORITA”
 - Gran Concerto su temi dall'opera Il Vespri Siciliani di Verdi „Le Api”
 - Le Api - Wymagania oddechowe oraz kondycja mięśni warg
 - Le Api - Obojowy sprint
8. Właściwości utworów romantycznych od strony wykonawczej
- Melodyka
 - „Wielka linia”
 - Dynamika
 - Harmonia
 - Agogika
9. Johann Wenzel Kalliwoda
- Życiorys
 - Ocena Kalliwody jako kompozytor oraz wirtuoz skrzypcowy
 - "Morceau de Salon"
10. Camille Saint-Saëns
- Gigant klasyki w Romantyzmie
 - Camille Saint-Saëns – powściągliwy geniusz
 - Sonaty w twórczości Saint-Saënsa
 - Sonate pour Hautbois

CZĘŚĆ II: Tradycyjne oraz niekonwencjonalne metody poprawienia wirtuozowskiej techniki manualnej w grze na oboju

1. Tradycyjne metody ćwiczenia
- Wstępne rozpoznanie, podział na odcinki, planowanie ćwiczenia
 - Metoda progresywna
 - Metoda rytmiczna
 - Metoda „przystankowa”
 - Metoda antycypacyjna – ćwiczymy myśli a nie palce.
 - Niezwykła efektywność metody antycypacyjnej
 - Metoda na szybkość
 - Przegrywanie przy pomocy wirtualnych akompaniamentów
2. Niekonwencjonalne metody ćwiczenia utworów wirtuozowskich
- Trening mięśni przedramion
 - Wpływ warunków anatomicznych na szybkość, precyzję oraz płynność techniki
 - Siła mięśni a szybkość i precyzja
 - Budowa anatomiczna mięśni przedramion u zasady ich działania
 - Wzmocnienie mięśni przedramienia

CZĘŚĆ III

1. Przełamanie barier techniczno-interpretacyjnych w wykonawstwie muzyki dawnej i nowej poprzez modyfikację mechaniki instrumentu

- Wprowadzenie
 - Rozwój mechaniki oboju na przestrzeni epok
 - Znaczenie Heinza Holligera w kontekście mechaniki modelu Conservatoire
2. Przyczyny i powody konieczności wprowadzania zmian na gruncie mechaniki
- Zmiany w XX w.
 - Droga do innowacji
 - Zależność w działalności solistycznej
 - Znaczenie modyfikacji w muzyce dawnej
 - Zależność w muzyce współczesnej
 - Znaczenie historyczne modyfikacji
 - Konkluzja
 - Wizja oboju przyszłości
3. Modyfikacja oboju współczesnego
- Zmiany wprowadzone w górnej części oboju
 - Zmiany wprowadzone w dolnej części oboju
 - Mistrz Gerwin Rodewald – budowniczy instrumentów dętych drewnianych

CZĘŚĆ IV

Zakończenie

Podsumowanie

Całość jest opatrzona wstępem, zakończeniem i bibliografią.

Koncepcja dysertacji opiera się na trzech głównych rozdziałach. W części pierwszej zarysowany został rozwój tradycji muzyki salonowej wywodzony z kameralnej muzyki dworskiej okresu Baroku a znajdujący swoje apogeum w wieku XIX. Autor analizuje rolę artysty jako kompozytora i wirtuoza na tle przemian historycznych i społecznych. Przedstawia ewolucję stylów muzycznych w kontekście powstania gatunku muzyki salonowej jak również ewolucję pozycji muzyka w społeczeństwie, jego znaczenia, oraz sposobu komunikacji artystycznej ze słuchaczami. Opisane zostały życiorysy kompozytorów i genezy utworów zawartych w dziele artystycznym.

W części drugiej pan Dawidek zajął się problemem rozwoju techniki gry na oboju na poziomie wirtuozowskim. Opisane zostały tradycyjne oraz niekonwencjonalne metody ćwiczenia szybkości i techniki. Autor szczegółowo opisuje aspekty anatomiczne, zależności układu mięśniowo-kostnego w kontekście rozwoju siły mięśni i precyzji ruchów wykazując się dużą wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki. Bardzo ciekawe są opisane niekonwencjonalne metody ćwiczeń oparte na własnych doświadczeniach - oboisty i nauczyciela młodych oboistów.

Część trzecia poświęcona jest mechanice oboju i możliwościach jego modyfikacji w kontekście rosnących potrzeb wykonawczych muzyki współczesnej. Doktorant na drodze eksperymentalnej dokonał daleko idących zmian mechanizmu własnego oboju konserwatoryjnego co umożliwiło mu pokonanie własnych barier technicznych i

dokonania ciekawych spekulacji co do przyszłych dróg rozwoju konstrukcji oboju współczesnego.

Praca pisemna oparta została o bogatą bibliografię - głównie obcojęzyczną. Doktorant spędził większość swego zawodowego życia w Niemczech gdzie pracował jako oboista orkiestrowy, kameralista oraz solista specjalizujący się w muzyce współczesnej. Prowadził również własną szkołę dla oboistów co pozwoliło mu na praktyczne stosowanie i sprawdzenie skuteczności wypracowanych przez siebie metod.

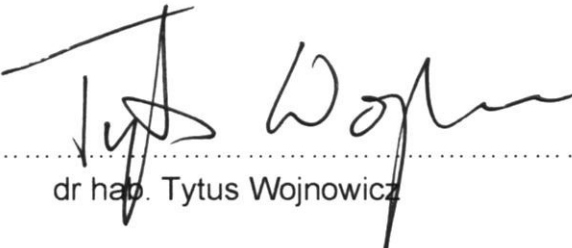
Styl pracy zrozumiały chociaż zdarzają się nieporadności językowe związane z długą absencją w Polsce i przyzwyczajeniem do niemieckiej gramatyki i terminologii.

Konkluzja

Praca doktorska pana mgr Kazimierza Dawidka stanowi kolejny element poszerzający wiedzę na temat praktyki uczenia się, diagnozowania problemów i rozwijania techniki gry w kontekście wiedzy anatomicznej a także koncepcji intelektualnych przyspieszających i ułatwiających pokonywanie barier. Dzieło artystyczne i jego opis pozytywnie świadczą o kompetencjach pana mgr. Kazimierza Dawidka pozwalających na samodzielne prowadzenie badań naukowych.

Niniejszym stwierdzam, że Doktorant wykazał się właściwą wiedzą oraz umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, spełniając tym samym wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789, z późn. zm.)

Wnioskuje o przyjęcie rozprawy doktorskiej pana mgr. Kazimierza Dawidka.

.....
dr hab. Tytus Wojnowicz